

KƏND TƏSƏRRÜFATI

2022

№ 1

Yanvar

Aylıq
İnformasiya
Bülleteni

İSTEHSAL GÖSTƏRİCİLƏRİ

TOPDANSATIŞ QİYMƏTLƏRİ

İXRAC GÖSTƏRİCİLƏRİ

DÖVLƏT DƏSTƏYİ

XƏBƏRLƏR

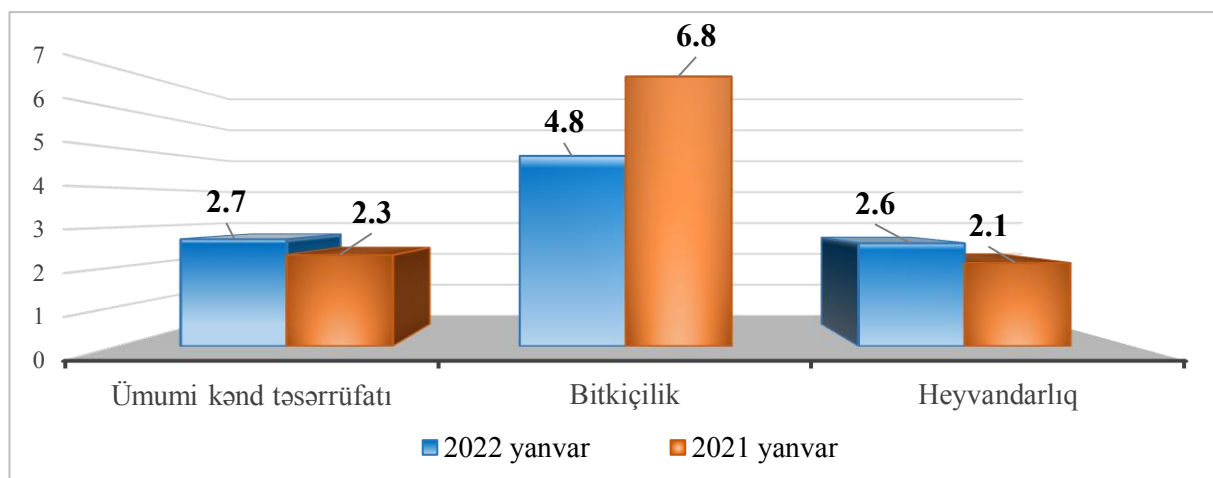

KƏND TƏSƏRRÜFATI

sahəsi üzrə istehsal göstəriciləri

2022-ci ilin yanvar ayı ərzində kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2.7 faiz artıb (*Şəkil 1*).

Şəkil 1. Kənd təsərrüfatı məhsullarının fiziki həcm indeksi
(müqayisəli qiymətlərlə, əvvəlki ilə nəzərən, %)

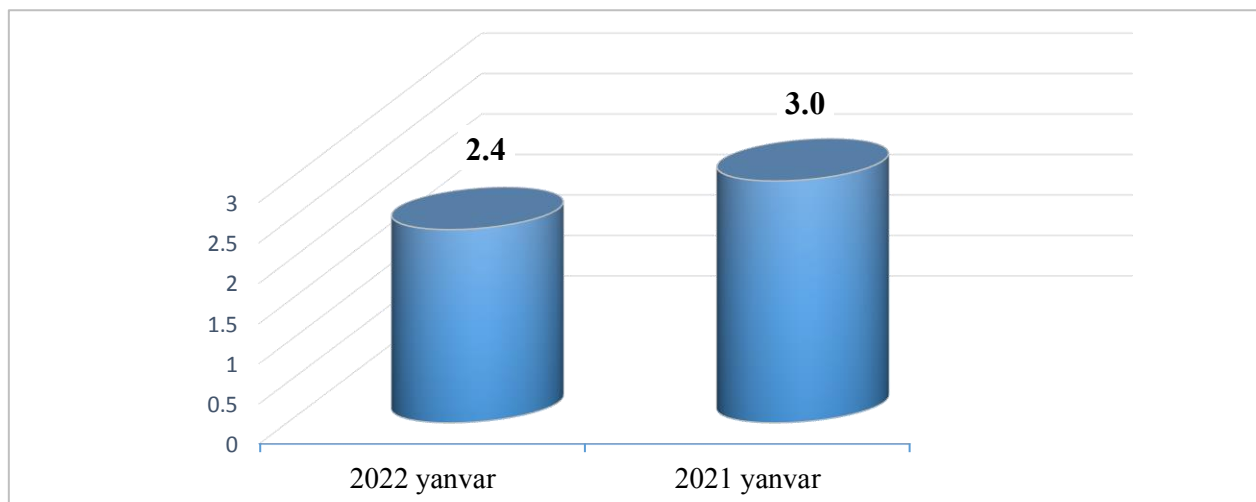

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

Kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmində faktiki qiymətlərlə 394.6 milyon manat təşkil edib ki, bunun da 94.8 faizi (373.9 milyon manat) heyvandarlıq sahəsinin, 5.2 faizi (20.7 milyon manat) bitkiçilik sahəsinin payına düşüb.

2022-ci ilin yanvar ayında kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq sahəsində yaradılan əlavə dəyərin ÜDM-də payı 2.4 faiz təşkil edib (*Şəkil 2*).

Şəkil 2. Kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq sahəsinin ÜDM-də payı, %

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ 2022-ci ilin yanvar ayında bütün kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal həcmi artıb (*Cədvəl 1*).

Cədvəl 1. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı

Məhsul adı	Ölçü	Yanvar 2022	Yanvar 2021	Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə
Ət (<i>diri çəkida</i>)	min ton	44.4	43.1	103.0
Süd	min ton	159.2	157.0	101.4
Yumurta	mln. ədəd	157.0	153.0	102.7
Tərəvəz	min ton	20.2	19.3	104.5

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ Cari ilin məhsulu üçün 2021-ci ilin sentyabr-dekabr aylarında 1 milyon hektar sahədə dən və yaşıl yem üçün payızlıq bitkilər səpilib. Bu, 2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3.3 faiz çoxdur (*Cədvəl 2*).

Cədvəl 2. 2022-ci ilin məhsulu üçün taxıl və yem bitkilərinin səpini, min ha

Əkinlər	2021-ci il	2020-ci il	2021-ci ildə 2020-ci ilə nisbətən, %-lə
Payızlıq əkinlər üçün şumlanıb	1,158.8	1,120.8	103.4
Dən və yaşıl yem üçün payızlıq bitkilər səpilib - cəmi:	1,028.4	995.7	103.3
o cümlədən dən üçün	1,015.9	981.4	103.5
<i>ondan:</i>			
buğda	602.1	608.5	99.0
arpa	413.6	372.6	111.0

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

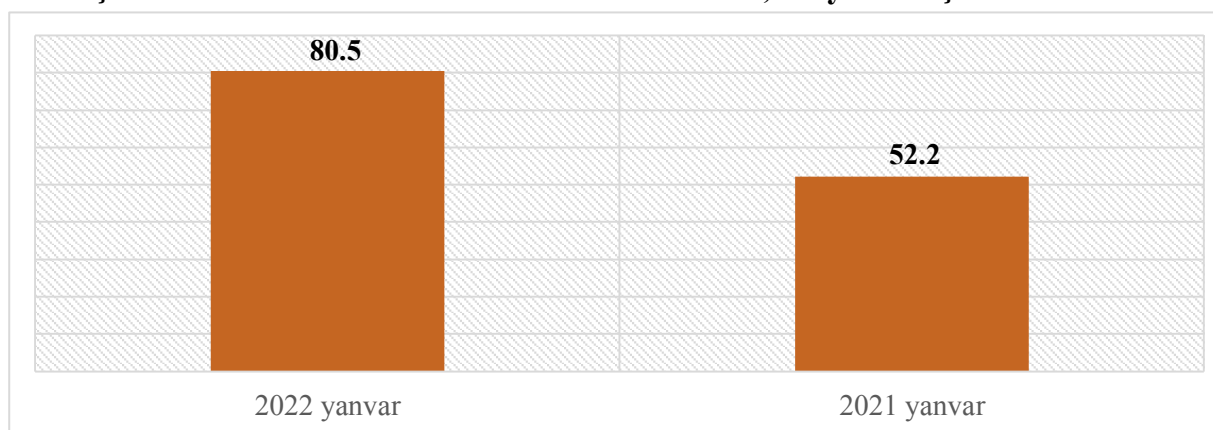

KƏND TƏSƏRRÜFATI

məhsulları bazarı

✚ 2022-ci ilin yanvar ayında 80.5 milyon ABŞ dolları həcmində kənd təsərrüfatı məhsulu ixrac olunub. Kənd təsərrüfatı məhsulları ixracının həcmi ötən ilin müvafiq dövrünə nəzərən dəyər ifadəsində 54.1 faiz artıb (*Şəkil 3*).

Şəkil 3. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı, milyon ABŞ dolları

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

✚ Müqayisə olunan dövr üzrə əsas kənd təsərrüfatı məhsullarının ixrac göstəriciləri *Cədvəl 3*-də verilib.

Cədvəl 3. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı

Məhsulun adı	Yanvar 2022		Yanvar 2021		Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə	
	miqdarı (min ton)	məbləği (mln. dollar)	miqdarı (min ton)	məbləği (mln. dollar)	miqdara görə	məbləğə görə
Tərəvəz	13.3	15.4	8.5	8.4	156.7	182.9
<i>ondan:</i>						
kartof	0.4	0.2	0.1	0.04	4.6 dəfə	5 dəfə
pomidor	11.5	13.7	7.0	6.8	164.7	2 dəfə
Meyvə	30.5	37.4	25.9	28.6	117.9	130.8
Arpa	5.5	1.1	-	-	100.0	100.0
Tütün xammalı	0.6	2.2	0.04	0.1	14.3 dəfə	24.6 dəfə
Pambıq mahlıcı	10.2	22.2	10.3	14.3	98.5	155.5
Gön-dəri	0.7	1.6	0.3	0.7	2.1 dəfə	2.3 dəfə
Heyvandarlıq məhsulları*	x	0.6	x	0.2	x	3.5 dəfə
Cəmi	x	80.5	x	52.2	x	154.1

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

*Heyvandarlıq məhsullarına ət, süd və qaymaq, yun, təbii bal, xam ipək və diri heyvanların dəyəri daxildir.

✚ Cari ilin yanvar ayında almanın (“Simerenko”), narın, naringinin, şabalıdın, kartofun (Cəlilabad), soğanın, xiyarın və balqabağın topdansatış qiyməti əvvəlki aya nisbətən artıb, digər məhsulların qiyməti isə aşağı olub və ya sabit qalıb (*Cədvəl 4*).

Cədvəl 4. Yanvar ayında kənd təsərrüfatı məhsullarının topdansatış qiymətinin əvvəlki aya nisbətən dəyişməsi (manatla)

Adı	Dekabr 2021	Yanvar 2022	Fərq	Adı	Dekabr 2021	Yanvar 2022	Fərq
Meyvə							
Alma	Simerenko			Armud	Krasavitsa		
	0.50	0.75	50.0%		0.85	0.85	0.0%
	Fuji				“Pashı”		
0.95	0.95	0.0%	1.10		1.10	0.0%	
Xurma	yerli				Konfrans		
	0.45	0.45	0.0%	1.15	1.15	0.0%	
Üzüm	Kardinal			Heyva	yerli		
	0.95	0.95	0.0%		1.10	1.10	0.0%
Nar	Salyan			Naringi	yerli		
	0.60	1.15	91.7%		1.25	1.65	32.0%
	Kürdəmir			Limon	Lənkəran		
	0.90	1.40	55.6%		0.13	0.13	0.0%
	Göyçay			Şabalıd	yerli		
0.90	1.40	55.6%	6.00		7.50	25.0%	
Qoz	yerli			Fındıq	quru		
	4.00	4.00	0.0%		4.75	4.75	0.0%
Tərəvəz							
Kartof	Qırmızı			Soğan	Ağdam, sarı		
	0.70	0.65	-7.1%		0.40	0.47	17.5%
	Cəlilabad				Qırmızı		
0.58	0.65	12.1%	0.35	0.42	20.0%		
Kələm	Bərdə			Yerkökü	yerli		
	1.05	0.80	-23.8%		0.75	0.60	-20.0%
	Qusar			Xiyar	Melit		
1.05	0.80	-23.8%	2.35		3.00	27.7%	
Pomidor	Çəhrayı			Sarımsaq	yerli		
	1.45	1.45	0.0%		4.00	4.00	0.0%
	Bakı			Çuğundur	yerli		
	1.60	1.60	0.0%		0.40	0.40	0.0%
Zirə			Noxud	yerli			
1.60	1.60	0.0%		1.45	1.45	0.0%	
Balqabaq	yerli			Turp	yerli		
	0.15	1.00	6.7 d.		0.55	0.55	0.0%
Gül kələm	yerli			Göyərti	qarışıq		
	1.57	0.90	-42.7%		0.11	0.11	0.0%

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi (www.aqrarbazar.az)

✚ Cari ilin yanvar ayında almanın (“Qolden delişes”, “Palmet”), heyvanın, naringinin, şabalıdın, kartofun, pomidorun, balqabağın, kələmin və yerkökünün qiyməti ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən yüksək olub, digər kənd təsərrüfatı məhsullarının qiyməti isə aşağı olub (*Cədvəl 5*).

Cədvəl 5. Kənd təsərrüfatı məhsullarının 2022-ci ilin yanvar ayındakı topdansaş qiymətinin ötən ilin müvafiq ayına nisbətən dəyişməsi (manatla)

Adı	Yanvar 2021	Yanvar 2022	Fərq	Adı	Yanvar 2021	Yanvar 2022	Fərq
Meyvə							
Alma	Qolden delişes			Armud	Meşəgözəli		
	0.85	0.95	11.8%		2.20	1.00	-54.5%
	Palmet				Konfrans		
	0.70	0.85	21.4%		2.55	1.15	-54.9%
	Simerenko				Krasavitsa		
	0.80	0.75	-6.3%		2.40	0.85	-64.6%
	Qızıləhmədi			Xurma	yerli		
2.05	1.75	-14.6%	0.53		0.45	-15.1%	
Heyva	yerli			Portağal	yerli		
	1.00	1.10	10.0%		1.30	1.15	-11.5%
Üzüm	Mahmudu			Limon	Lənkəran		
	0.85	0.75	-11.8%		0.18	0.13	-27.8%
	Kardinal			Qoz	yerli		
	1.60	0.95	-40.6%		5.00	4.00	-20.0%
Nar	yerli			Fındıq	quru		
	1.70	1.15	-32.4%		6.25	4.75	-24.0%
Naringi	yerli			Şabalıd	yerli		
	1.60	1.65	3.1%		6.00	7.50	25.0%
Tərəvəz							
Kartof	Cəlilabad			Soğan	Ağdam, sarı		
	0.42	0.65	54.8%		0.49	0.47	-4.1%
Pomidor	Çəhrayı				Yerkökü	Qırmızı	
	0.95	1.45	52.6%	0.68		0.42	-38.2%
	Salxım			Çuğundur	yerli (iri)		
	1.25	1.60	28.0%		0.45	0.60	33.3%
	Zirə				yerli	0.80	0.40
1.10	1.60	45.5%					
Xiyar	Melit			Sarımsaq	yerli		
	3.50	3.00	-14.3%		4.25	4.00	-5.9%
Balqabaq	yerli			Noxud	yerli		
	0.50	1.00	2 d.		1.70	1.45	-14.7%
Kələm	Bərdə			Turp	yerli		
	0.33	0.80	2.4 d.		0.80	0.55	-31.3%
	Qusar			Gül kələm	yerli		
	0.20	0.80	4 d.		1.45	0.90	-37.9%

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi (www.aqrarbazar.az)

XƏBƏRLƏR

NAZİR İNAM KƏRİMOV KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLƏRİNİN 14-cü BERLİN KONFRANSINDA İŞTİRAK EDİB

Yanvarın 24-28-də Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı üzrə Qlobal Forumun mühüm tərkib hissələrindən biri olan 14-cü Berlin Kənd Təsərrüfatı Nazirləri Konfransı keçirilib. Kənd təsərrüfatı nazirlərinin görüş platforması olan bu mötəbər beynəlxalq tədbirdə 64-dən çox ölkənin rəsmiləri, eləcə də nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların rəhbər şəxsləri iştirak edib.

“Torpaqdan davamlı istifadə: Ərzaq təhlükəsizliyi torpaqdan başlayır” şüarı altında keçirilən Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı üzrə Qlobal Forumda Azərbaycanı kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov təmsil edib.

Konfransın “Məhdud torpaq ehtiyatları” mövzusunda həsr edilmiş panel müzakirəsində çıxış edən nazir İnam Kərimov bildirib ki, torpaq və su sürətlə artan dünya əhəlisinin ərzağa olan tələbatının ödənilməsi üçün həyati əhəmiyyət kəsb edir. Lakin bu resurslar məhduddur və azalır.

Qeyd olunub ki, son 19 ildə bütün dünyada kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların sahəsinin 3 faiz azalmasına baxmayaraq bu müddətdə məhsul istehsalı 53% çoxalıb. Ərzağa olan tələbatın ödənilməsi üçün məhsuldarlığın artırılması torpağa təzyiqləri artırır.

Tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırılıb ki, hazırda qlobal ərzaq sistemi iqlim dəyişikliyindən də əziyyət çəkir. Yeni texnologiyalar və rəqəmsal həllərin tətbiqi iqlim dəyişikliklərinin təsirlərini minimuma endirməyə, torpaq və su resurslarından davamlı və düzgün istifadəyə imkan verir. Belə ki, innovativ tədqiqatlara əsaslanan rəqəmsallaşmış kənd təsərrüfatı məhdud resurslardan səmərəli istifadəni təmin edir.

İnam Kərimov qeyd edib ki, hazırda Azərbaycan hökuməti ölkənin kənd təsərrüfatı sektorunun rəqəmsallaşmasına xüsusi diqqət yetirir. Eyni zamanda, Azərbaycanda torpaq və su resurslarından düzgün və səmərəli istifadə, yeni suvarma texnologiyalarının geniş tətbiqi ilə bağlı dövlət dəstəyi tədbirləri həyata keçirilir.

Nazir əlavə edib ki, qlobal iqlim dəyişikliyinin ətraf mühitə mənfi təsirlərinin azaldılması istiqamətində strateji təşəbbüslərə qoşulan Azərbaycan beynəlxalq platformalarda da effektiv əməkdaşlığı dəstəkləyir və istənilən səmərəli tərəfdaşlığa açıqdır.

Konfransda ərzaq təhlükəsizliyinin və yeni çağırışlara uyğun dayanıqlı kənd təsərrüfatı sisteminin yaradılması ilə davamlı inkişafın təmin edilməsi, ətraf mühiti qorumaqla məhsuldarlığın artırılması, keyfiyyətli qida istehsalı zəncirinin qurulması, bu istiqamətlərdə qlobal əməkdaşlığın əhəmiyyəti əsas müzakirə mövzularından olub. Tədbir iştirakçıları aqrar sahədə elmi yeniliklər, innovasiya və rəqəmsal həllərin tətbiqinin genişləndirilməsinin xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulayıblar.

Konfransın yekun bəyannaməsində torpaqların və su resurslarının mühafizəsi, təbii resurslardan səmərəli istifadə üzrə müxtəlif istiqamətlərdə kollektiv fəaliyyətin təşkili və səylərin gücləndirilməsi ilə bağlı çağırışlar öz əksini tapır. Bu çağırışlar qlobal istiləşmənin qarşısının alınması, torpaqların mühafizəsi, biomüxtəlifliyin qorunması, torpaq çirklənməsinin qarşısının alınması, su resurslarından səmərəli istifadə, gübrələrdən düzgün istifadənin təşviqi və effektiv torpaq idarəçiliyinin qurulması istiqamətində birgə fəaliyyəti təmin etməkdən ibarətdir.

“PAMBIQÇILIQ-2022: QARŞIDA DURAN VƏZİFƏLƏR” MÖVZUSUNDA RESPUBLİKA MÜŞAVİRƏSİ KEÇİRİLİB

Salyanda “Pambıqçılıq-2022: qarşıda duran vəzifələr” mövzusunda Respublika Müşavirəsi keçirilib. Salyan rayon icra hakimiyyətində keçirilən müşavirədə kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov, Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-nin sədri Zaur Mikayılov, Azərbaycan Sənaye Korporasiyasının baş direktoru Kamran Nəbizadə, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi Aparatının və tabeli qurumlarının nümayəndələri, pambıq tədarükü və emalı şirkətlərinin rəhbərləri, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin rəhbərliyi, rayon icra hakimiyyəti strukturunun məsul şəxsləri, pambıq əkini aparılan rayonların Dövlət Aqrar İnkişaf mərkəzlərinin rəhbərləri, pambıqçılıqla məşğul olan fermerlər iştirak ediblər.

Müşavirəni giriş sözü ilə açan Salyan rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Sevindik Hətəmov qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, Azərbaycanda pambıqçılığın inkişafı istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirilir. Salyan rayonunda kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı, o cümlədən pambıqçılıq sahəsində böyük potensial və ənənələr mövcuddur.

Kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov müşavirədə çıxış edərək qeyd edib ki, pambıqçılıq ölkəmizdə güclü ənənələri olan kənd təsərrüfatı sahələrindən biridir. Bu sahənin inkişafı fermerlərimizin gəlirlərinin çoxalmasına, bölgədə məşğulluq səviyyəsinin artmasına müsbət təsir edir. Son illər ərzində dövlət tərəfindən pambıqçılığın inkişafına dəstək tədbirlərinin gücləndirilməsi bu sahəni fermerlərimiz üçün daha da cəlbedici edib. Bu sahəyə marağın

artması nəticəsində pambıq istehsalının həcmi və orta məhsuldarlıq göstəriciləri ildən-ilə yüksəlir. Pambıqçılığın inkişafı daim Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin diqqət mərkəzindədir. Bu sahənin inkişafı ilə bağlı Dövlət Proqramının qəbulu və icrası, fermerlərə verilən subsidiyaların artırılması və digər dəstək tədbirləri pambıqçılarımızı daim yüksək nəticələr əldə etməyə ruhlandırır.

2021-ci ildə Ağcabədi, Neftçala, Tərtər, Salyan və Yevlax rayonlarında orta məhsuldarlıq 30 sentnərdən çox olub. Bu rayonlarda əldə olunan göstərici ümumrespublika göstəricisindən yüksəkdir. Eyni zamanda aqrotexniki qulluq işlərinin düzgün təşkili nəticəsində respublika üzrə 1202 fermer təsərrüfatında hər hektardan orta hesabla 59 sentner, 210 fermer təsərrüfatında isə hər hektardan 60 sentnərdən çox pambıq məhsulu əldə edilib.

Ötən ilin oktyabrında pambıq şirkətləri tərəfindən pambığın alış qiymətinin hər tona görə 50 manat artırıldığını xatırladan nazir bildirib ki, müşavirə ərəfəsində Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi şirkətlərlə bu istiqamətdə müzakirələr aparıb. Müzakirələrə əsasən, şirkətlər fermerlərdən xam pambığın alış qiymətinin 2022-ci il üçün daha 50 manat artırılması barədə razılığa gəliblər. Bununla da 2022-ci ildə şirkətlər fermerlərdən pambığın hər tonunu sortundan asılı olaraq 650-750 manata alacaqlar. Mövsümün gedişindən asılı olaraq pambıq şirkətləri tərəfindən məhsul yığımı ərəfəsində pambığın alış qiymətinin artırılması məsələsinə bir daha baxılacaq.

Qeyd olunub ki, Aqrar Subsidiya Şurası məhsul istehsalını stimullaşdırmaq məqsədilə pambıqçılığa subsidiyaların verilməsi qaydalarında dəyişiklik edib. Bu ildən fermerlər təhvil verdikləri pambığa görə yalnız məhsul subsidiyası alacaqlar. Fermerlərə təhvil verdikləri

pambığın hər tonuna görə 170 manat subsidiya ödəniləcək. Bunun üçün fermerlərin torpaq mülkiyyətindən asılı olmayaraq EKTİS-də öz əkinlərini bəyan etmələri kifayətdir.

Müşavirədə Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-nin sədri Zaur Mikayılov mövcud su ehtiyatlarının daha səmərəli istifadə edilməsi, əkin sahələrinin təsərrüfat suyu ilə təmin olunması məqsədilə görülən işlər, su qrafiklərinin yaradılması və EKTİS-ə inteqrasiyası barədə çıxış edib. Bildirib ki, növbəti mövsümdə də aidiyyəti qurumların koordinasiya fəaliyyəti təmin olunacaq.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Bitkiçiliyin təşkili və monitorinqi şöbəsinin müdiri İmran Cümşüdoğ, “MKT İstehsalat Kommersiya” MMC-nin baş direktoru Rövşən Həsənov, Pambıq İstehsalçıları Assosiasiyasının sədri İbrahim Məmmədov, fermerlər Balaş Əhmədov, Əlibala Səlimov və digər şəxslər ölkədə pambıqçılığın inkişafı istiqamətində görülmüş işlər, qarşıdan gələn yeni mövsümə hazırlıqla bağlı çıxış ediblər.

Müşavirədə pambıqçılığın inkişaf perspektivləri, fermerlərlə tədarükçü şirkətlər arasında əlaqələrin daha da gücləndirilməsi, toxum, gübrə, pestisid və texnika ilə təminat, iqlim dəyişikliyinə pambıqçılığa mənfi təsirlərinin aradan qaldırılması istiqamətində görülən işlər, aqrotexniki qulluq tədbirlərinin texnoloji xəritəyə uyğun aparılmasının zəruriliyi, suvarma məsələləri və digər aktual mövzular ətrafında müzakirələr aparılıb.

Fermerlərlə aktiv dialoq formatında keçirilən müşavirə 3 saata yaxın davam edib. Fermerləri maraqlandıran suallar nazirliyin müvafiq struktur bölmələrinin rəhbərləri tərəfindən cavablandırılıb, səsəndirilən təkliflər qeydiyyatda alınıb, qaldırılan məsələlərin həlli üçün müvafiq qurum və struktur bölmələrin rəhbərlərinə tapşırıqlar verilib.

Müzakirələrin sonunda bildirilib ki, bu formatda görüşlər davam etdiriləcək, qaldırılan məsələlərin həlli istiqamətində görülən işlər barədə fermerlər məlumatlandırılacaq.

**“Kənd təsərrüfatı”
Aylıq İnformasiya Bülleteni
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində
Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi
tərəfindən hazırlanıb**

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

www.atm.gov.az

info@atm.gov.az

Nizami küçəsi, 92
AZ 1010 Bakı, Azərbaycan

**AQRAR TƏDQIQATLAR
MƏRKƏZİ**